

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuge dežele toliko več, kakor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne pett-vrste po 6 kr., če se oznani jedekrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 27. novembra.

Srednjevropska mirovna liga je bila še pred jednim letom trdno preverjena, da bodo Rumunija na strani Nemčije in njenih zaveznikov, ko bi prišlo do boja z Rusijo. Ravno isto seveda se je pričakovalo tudi od Srbije, da o Bolgariji niti ne govorimo. V Bukureštu je zapovedoval Bratiano in imel veliko večino v zbornici poslancev in senatu, tako da niti misliti ni bilo, da bodo tako kmalu moral pobrati kopita. Res se je semtertja mej na rodom kazala nevolja, pa kdo bi se za to brigal, saj je nekaj nezadovoljnežev v vsakej državi, saj bi drugače niti opozicije ne bilo, brez katere si pa pravega parlamentarnega življenja niti misliti ne moremo. Da Bratiano ni bil priatelj Rusije, to je vsakdo dobro vedel, kdor se je količaj pečal s političnimi zadevami.

Koliko so se pa razmere že premenile do danes! Bratianovo vlado so pomeli nemiri v deželi, če tudi je uživala zaupanje obeh zbornic in vladarja. Ničesar je ni moglo rešiti. Prišli so na krimo novi možje, ki so sicer bili tudi nasprotni Rusiji, pa vendar ne več tako kakor njih predniki. Vlada Rosetti-Carp ni nikdar tako pokazala svojega nasprotstva do slovanske Rusije, kakor prejšnja, če tudi je poudarjala, da hoče nadaljevati vnanjo politiko prejšnje vlade, kar je bilo tem verjetnejše, ker je minister vnanjih zadev Carp bil poslanik na Dunaji. Vlada se je nadejala, da bodo pri volitvah pridobila zadostno večino. Njene želje se pa niso izpolnile in baš temu je mnogo krije njena neodločna vnanja politika. Podpirali je niso niti priatelji pa tudi ne sovražniki Rusije. Večina naroda jej je zamerila njeno laskanje Avstriji. V Rumuniji vlada veliko sovraštvo proti naši državi, ali prav za prav le proti Ogerski.

Madjari so našo državo do tega pripravili, da je zaprla pot rumunskemu žitu in rumunskim vogom v našo državo. Začela se je huda carinska borba. Rumunija je zaprla pote našim industrijskim izdelkom. Trgovina in obrtnica naše državne polovice mnogo sedaj trpi zaradi Ogrov. Gospodje v Budimpešti so se nadejali, da bodo Rumunija v kratkem podlegla v carinski borbi kot slabejši del in bodo sklenila trgovska pogodba, kakeršno je.

LISTEK.

Zarota v verzih.

Zgodovinska povest.

Češki spisal Ladislav Stroupežnický; Poslovenil Rozinský.

(Dalje.)

Tajno poročilo sestavljeni in skrito v verzih duhapolnega Voltairea, glasilo se je doslovno takole:

Vaša Carska Visokost!

Vse je pripravljeno — mnogo vojskovodij pristopilo je k nam. (Tu je imenoval grof nekatere imenitnejše soudeležence). — Jutri zasadim Potemkinu s pripomočjo znamenitega pisma smrten udarec in kakor hitro bode odstranjeni ta mož, znamenje dam k ustanku. Pojutranjem v noči poči revolucija. To noč naj Vaša Visokost nikar ne gre k počitku, marveč blagovoli naj pod predtezo igre na šah pri sebi zadržati grofa Panina. Ko bodo slišati na dvorišči strel male pištole, naj Vaša Carska Visokost pošlje grofa iz sobe, da bi pozvezoval po uzroku strela in pri tej priložnosti polaste se ga naši ljudje, katerim bode na čelu moj brat, jaz pa se mej tem polastim Katarine. Potem pa

povedemo sina Petra III. iz zapora naravnost na tron. Bog blagoslov delo naše, Vašej Carskej Visokosti najudanejši

Pisano 20. aprila.

G. G. Orlov.

„Usoda tvoja, brezsrečna izdajska Katarina, določena je,“ dejal je samemu sebi grof Orlov, pero odkladaje.

Skrbno zaklepaje „Henriado“ v pisalno mizo odpravljal se je k počitku.

Bila je že tretja ura zjutraj.

* * *

Naslednjega jutra peljal se je grof Orlov naravnost v zimski dvorec, kjer je nameraval srečati grofa Panina ravno v onem trenotji, ko bodo namenjen k velikemu knezu Pavlu. Poprositi ga je hotel, da bi nesel „Henriado“ carjeviču.

In prišel je ta čas, da se je srečal s Paninom na dvorišči blizu hodnikov onega krila palače, kjer je bival carjevič.

Oddal je pri tej priči pesen grofu ter ga naprosil, da bi jo uročil carjeviču. Panin privolil je kaj radovoljno in podajajo Orlovu roko v slovo, iti je hotel naravnost k Pavlu.

Vender — —

Že zopet ta usodepolni „vender“!

provizorično vodil minister vnanjih zadev. Ministerski predsednik je odstopil portfelj notranjih zadev pravosodnjemu ministru in pravosodnim ministrom imenovan je konservativec Al. Lahovary.

Predsednik obeh zbornic in trije ministerski portfelji so sedaj v rokah ruskih prijateljev. Konservativci pa bodo ugodni položaj gotovo porabili in bodo že pripravili vlado, da bode nastopila Rusiji prijaznejšo politiko. Sedanja vlada bodo pač le začasna in bodo se prej ali slej najbrž zamenila z novim konservativnim ministerstvom, ki bodo še bolj naklonjeno Rusiji. Sedaj se vidi, kako so se motili oni, ki so mislili, da pojde Rumunija za Nemčijo in njene zaveznice po kostanj v ogenj. Da so se stvari tako obrnile, ni pripisovati le temu, da so Rumuni tako naklonjeni Rusiji, kajti tudi v Rumuniji jih je mnogo, ki žele, da bi dežela bila popolnoma nezavisna od ruskega upliva. Največ je k temu to pripomoglo, da vnanjo politiko naše države vodijo Madjari. Da Rumunija ni nasprotna Avstriji, temveč le Ogrom, se vidi iz tega, da je rumunska komisija za urejanje meje zahtevala, da se na mejne kamne useka na avstrijske strani črka A (Avstrija) ne pa M (Magyarorszag). Ker so se v Rumuniji stvari tako obrnile, bi morda bilo umestno, da bi avstrijski odločilni krogi jeli premišljevati, bi li ne bilo umestno, da se malo prikrajša madjarski upliv na vnanjo politiko, ker sicer utegnemo izgubiti s časom ves upliv v Srbiji in Bolgariji, in sploh na slovanski jugu.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. novembra.

Skoro ves teden bode v državnem zboru še trajala podrobna debata o kmetskem nasledstvu. V soboto ali pa v pondeljek začne se debata o novem vojnem zakonu.

Na Češkem je 70 srednjih šol, katere počaja 21.187 učencev. Mej temi je 13.981 Čehov in 7.145 Nemcov. Mej češkimi učenci je 566 židov, mej nemškimi pa 1.896 židov. Te številke so zanimive, kajti iz njih se razvidi, da na 276 osob češkega prebivalstva pride 1 in na 408 Nemcov tudi jeden srednješolec, na 41 židov pa tudi že jeden. Srednje šole obiskuje relativno sedemkrat toliko

Komaj je stopil korak naprej, moral se je ustaviti.

V tem trenotji prihitel je bil namreč jeden izmej kamornikov caričnih z določnim in jasnim ukazom, da se morata grof Panin, kakor tudi grof Orlov nemudoma podati k vladarici.

Ni preostajalo drugega, kakor ubogati.

Toda grofu Orlovu ni bilo posebno dobro pri senci; saj je šel k carici tudi Panin s knjigo v roki ki je obsegala v sebi načrt revolucije.

Kaj je tu storiti?

Grof Orlov odločil se je brzo.

Prosil je grofa Panina, naj bi mu povrnil knjigo, češ, da bi ne imel sitnosti ž njo na tem potu.

No Panin ga je kaj radovoljno in uneto zagotavljal, da mu nikakor ni nepriljivo nesti tudi knjigo seboj in obdržal si jo je navzlic vsemu prigovarjanju tovariša svojega.

Korakala sta torej skupaj k dvoranam carice Katarine.

Mlad častnik, Ivan Vasiljevič Krasilnikov, mož jako prijeten in olikan, pričakoval ja je, da ja uvede k carici.

židov, kakor Čehov in 10krat toliko kakor Nemcev. Na čeških srednjih šolah je 4% in na nemških 26% židov. Abrahamovci se pridružujejo bolj nemštvu. Veselo znamenje je, da srednje šole pohaja več Čehov nego Nemcev, kajti to vendar jasno kaže, da se Nemci ne morejo ponosati, da so bolj omiknani nego Čehi.

Odločbo najvišjega sodišča, da se morajo poljske uloge tudi poljski reševati, nemški liberalni listi po svoje zavijajo. Pišejo namreč, da se je najvišje sodišče postavilo na stališče, da se morajo v vseh okrajih vsprejemati in reševati uloge v okrajih navadnih jezikih. Temu pa nasprotuje jezikovna naredba za Češko in Moravsko, v kateri se govori le o jezicih v deželi navadnih. Nam se tako tolmačenje odloka najvišjega sodišča zdi kaj čudno, ker odlok najvišjega sodišča nič ne omenja v okrajih navadnih jezikov ter se da opravičiti s tem, da je poljščina v Sleziji tudi v deželi navadni jezik. Odlok najvišjega sodišča nikakor ne nasprotuje ministarskim jezikovnim naredbam.

V "Vaterlandu" poroča se iz Zadra, da pogajanje meje dalmatinskim Hrvati in Srbi, da bi skupno postopali v vseh političnih zadavah nesko imela uspeha. To je tako obžalovati, kajti Slovenom sovražen italijanski živelj se bode znali obkoristiti razpora meje Srbi in Hrvati. Moč italijanstva v Dalmaciji nikakor še ni zrušena, če tudi se sedaj tako očitno ne kaže. Naj le pridejo zopet liberalci na krmilo, pa bodo zopet v dalmatinskih mestih Italijani nosili po konci glave.

Sabor hrvatski končal je tudi že podrobno debato o zakonu o zadrugah. Vladna predloga se je vsprejela, kakor je bilo pričakovati.

V krogih vladne stranke ogerske so jako nevoljni, da se hočejo z novim vojnim zakonom po ostriji naredbe glede jednoletnih prostovoljev. Mnogo vladnih pristašev hoče nekda glasovati z opozicijo proti dotočnim dolobbam in je torej kaj lahko mogoče, da jih nazadnje zavrže državni zbor. Vlada seveda vse žile napenja, da bi pripravila pristaše svoje, da glasujejo za nespremenjeno vladno predlogo.

Vnanje države.

Berolinska "Kreuzzeitung" britko toži, da sta se začeli približevati Rusija in Francija. Posebno omenja, da ruski veliki knezi mnogo občujejo s Freycinetom, Breteuilom in orleanističnimi krogovi. Dolgo so v Berolini bili preverjeni, da je zveza med Rusijo in Francijo nemogoča. Bismarck se je bahal, da je njemu najbližja pot v Peterburg. Sedaj so se pa že preverili, da stoletni dobrí odnosaši med Rusijo in Prusijo sedaj nemajo nobene cene več.

Opozicija je stavila v zbornici grškej interpelaciji, v katerej dolži pravosodnjega ministra, da protežuje zločince. Ta interpelacija prouzročila je velik hrup v zbornici. Ministrski predsednik in pravosodni minister sta odločno zavračala omenjeno trditev. Zbornica je izrekla zaupanje vladu s 75 proti 47 glasom.

Anglija pridobila je večje ugodnosti za trgovino v Perziji, kajti dovolila se je angleškim ladijam svobodna vožnja po reki Karunu. Anglija osnovala je posebno parobrodsko društvo, ki vozi po tej reki in njenih pritokih. Južna in severozapadna Perzija je sedaj odprta trgovini angleškej. V Perzijo pa odide te dni baron Reuter, ki bode skušali pridobiti koncesijo za grajenje železnic v tej državi. Če se mu namera posreči, bodo angleški upliv se tako utrdil v Perziji.

Dopisi.

Od beneške meje 23. novembra. (Irredenta v Trstu.) Gospod urednik! V priateljskem pismu do mojega in Vašega dobrega prijatelja, tudi čitateljem Vašim dobro znanega Gorčeka

Ustupili so v kabinet, kjer je carica opravljala običajno državne posle.

Tam udobo carico, ki ja je vsprejela kaj uljudno.

"Treba mi je vajinu služb, gospoda," nagovoril je. "Pozdraviti bode potreba izrednega poslanca, katerega mi pošilja han krimski, Sahim Geraj. Ž njim bude treba poravnati spor, katerega so prouzročili Tatarji, podaniki hanovi, ker so pretgali z nami priateljske vezi, poplenili nekoliko vasij ter odpeljali prebivalstvo v sužnost. Pojdita, prosim vaji, poslancu naproti; jutri o poludne pride v Petrograd, — odvedita ga v le-to dvorano."

Oba plemiča izražala sta z najljudnejšimi besedami svojo radovoljnost, da izpolnila ta ukaz.

Na to krenila je Katarina s pogovorom na druge reči. Opomnila je mej drugim grofom Paninom, da postaja veliki knez Pavel v poslednjem času baje čedadje bolj vznemirjen, kar je vzbuja ne majhne bojazni.

"Se li morebiti ne bavi z nekakimi posebnimi namerami?" dodene Katarina, katero je k le-temu vprašanju vspodbudila njena vedna nezaupnost.

(Dalje prih.)

nihilista omenili in vprašali ste, kakó je to, da je vrgel peró v — korozo in da kar nič več ne po möći svojega peresa, dasi je vzbudil ž njim neko posebno zanimanje celo v Čehih in — joj — — v Rusih. Moj in Vaš prijatelj ima v to svoje uzroke in pooblastil je mene, naj ga Vam o priložnosti opravičim, kar hočem tudi vestno storiti, toda o drugi priliki, ker mi leži danes nekaj drugega tako teško na senci, da bi moj zagovor ne bil posebno sijajen. Ker mi je prijatelj prepustil svojo "firmo", kajti oba sva istih nazorov in povsé jedne in iste "barve", zato naj kar pod staro "firmo" nadaljujem in pisarim, kakor vem in znam. In po tem kratkem uvodnem preludiji naj preidem k stvari.

V 265. času Svojega lista poročali ste, da je namestnik baron De Pretis baje dobil od grofa Taaffeja vsled ukaza cesarjevega najstrožje naročilo, da ima proti irredentovskim težnjam najodločnejše postopati. Če je to poročilo resnično — in skrajni je že čas! — tako gotovo bode vesel vsak Slovenec in podanik avstrijskega vladarja, kajti irredentovci postali so v poslednji dobi toli predzrni, da kar nič ne skrivajo svoje barve, katero kažejo vsakemu, ki jo hoče videti. Veselilo bi nas to zlasti še zategadel, ker kompetentni krogi ne bi verjeli sloveno-žrskemu knezu Hohenlohe (kandidatu in zvestemu slugi Tržaške vlade, kar ga pa nič ne moti, da se druži z rudečkarji), ki je v državnem zboru oblastno trdil, da ni irredente v Avstriji, dasi je imel kaj lepo priložnost, da bi lehko z domačega okna ob Adriji videl aretovanje — irredente. In kakošnih sredstev se poslužujejo irredentovci v našem Trstu, da jasno kažejo svoje težnje in srčne željice svoje, v tem naj izpregovorim nekaj primernih besed.

Stopiva, gospod urednik, po Tržaških ulicah in uverim Vas, da to pravo pristanišče avstrijsko nikakor ne zaslubi lepega privedka "città fedelissima", no krstila bi jo midva kmalu "infidelissima", kajti zazdela bi se nama, da korakava časih po ulicah že rešenega mesta na onej strani velike adrijanske luže. Le poglejte, kakó se pred to prodajalnico ob tretji, šesti in deveti uri dan za dnem zbira po cel trop gledalcev — občudovalcev, kako veselo sčebetajo in — kupujejo. Kaj? Stopiva bliže! Res lepe so te slike in kako različen je format: za veliko stensko sliko, kabinetni format, navadne fotografiske velikosti in majhne sličice za medaljone. Pa kako jasne so te podobe! Vittorio Emanuele, Umberto in Garibaldi vsi srépo gledajo te, kakor bi te hoteli prebosti in pojesti z očmi; "la molta simpatica regina Margherita zares milo gleda v te in ta je živ kontrast k svojemu kraljevskemu sopru; kraljevič in mnogi italijanski državniki pa vsak po svoje kažejo gledalcu svojo notranjost. Zares to so možje in osobnosti, mej katere ne sme zalezeti kaka avstrijska posebnost! In še več moreva videti tukaj! Glejte, kakó velikanska vojna okloplica je "Lepanto", Avstrija nema jednake, kakor tudi ne tako mogočnih, kakeršne vidite tu razstavljeni. In vse lahko berete tukaj: koliko ima kanonov, koliko mož itd. Zares vredno je, da si Tržačani ogledajo ta kras, to mogočnost in da si vsakdo za spomin kupi nekaj za kras svojih domačih sten in pa, da medaljoni ne bodo prazni. Če pa poprašava trgovca, kako je zadovoljen s kupčijo, poreče nama, da si je v Benetkah že hišo kupil in da je prav srečen in zadovoljen. Le verujva mu, da mož resnico govoril. Vidite, vse to je mogoče v našem Trstu, kjer je znani Vidic ob tla metal belo-modro-rudeče zastave, ker so to Avstriji nevarne barve. (Ker sem že pri tem žalostnem deljanji, povem naj, da je bila v koledarji za avstrijsko policijo l. 1887. tudi za Kranjsko naznačena le belo-rudeča zastava; zato tolika korajža!).

Nekega dne nagromadila se je pred omenjeno prodajalnico precejšnja množica gledalcev. Približam se jej tudi jaz. Iz raznih opazek in pogovorov spoznal sem, da so to sami častilci in oboževatelji razstavljeni — robe. Tudi jaz sem vrgel umes nekaj opazek, no konečno pravim: "In gotovo bi bilo prav lepo in prav, če bi le-te gorostasne oklopnice čim prej dospele tudi v naš Trst" — "Bravo, bravo!" čuli so se glasovi, jaz sem pa dokončal: ". . . in da bi pobasale najpoprej vas in vse vaše tovariše take baže, potem pa še tistih šestnajst tisoč polentarjev, ki so došli sem čez Adrijo, da domačinom kruh jemljejo iz ust in odplove naj bi z vami v sveto Italijo". Jaz sem že mej govorom vzel pot pod noge ter odhitel naprej, sicer . . . kdo vše, da bi ne dobil kaj neprijetnega pod rebra.

Toda hitiva dalje! Poglejva v raznovrstne zlatarnice in prodajalnice raznega kinča. Tudi videva krasne moške igle za zavratnice, kojih kinč ni drugega, kakor Vittorio Emanuele, Umberto, Garibaldi od masivnega srebra ali zlata. Raznovrstni kinč za ženstvo nosi slike gori imenovanih velikih irredentov. In tak kinč nosi Tržaško ženstvo v laseh, v ušesih, na prsih in za pestjó in to še kakó predzno, naravnost izvajajoče, da se že od daleč vidi. Pri Tržaških urarjih pa zapazimo ure najraznovrstnejših sistemov in oblik, katere so okinčane s kraljevsko rodbino italijansko. Dobé se celo žepne urice, kjer je treba pritisniti le neko peró in počaže se laška kraljevska rodbina, Garibaldi z Viktorjem Emanuelom ali celo geografska slika Italije, h katerej je prištet že Trst z Julskimi planinami do Save. Kdor hoče imeti oči, zapazi vse to z ulice v oknu, saj se taka roba prav ostentativno ponuja. Kdo kupuje tako blagó, če ne prebivalci "della città fedelissima"? Pa nu, saj so to vse le nedolžne otročarije!

Veliko in imenitno ulogo ima pa peterorogljata italijanska zvezda "la stella d' Italia". To je prav moden in najbolj razširjen kinč, da se človeku že studi to tako razširjeno in izvajajoče irredentsko znamenje. V zlatarnicah prodajajo jo po najraznovrstnejših cenah za nekaj desetic in — vso nadičeno z dijamanti, brilanti in drugim dragim kamnem. Nosijo jo ženske in moški. S to zvezdo okinčane so zaponke, prstani in mnogovrstna druga roba. In mnogi Tržaški časniki ločijo razne odstavke ali uporabljajo za opombe pod črto le s peterorogljato "stella d' Italia". In taki listi imajo največ korajže, da sumničijo zvesto Slovanstvo, che per grazia di Taaffe sono anche — panslavisti, grandissimi amici del knut. In vse to v Trstu! Pa saj so to le otročarije — tolažijo se gospodje v

Gledališč ima Trst skoro več, kakor cerkva, no dobrega dramatičnega ali opernega društva nema. In čemu tudi, saj je v blaženi deželi preko Raše toliko lačnih in polente željnih dramatikov in takih društev, da jim je res treba naših forintov, čeprav naš denar ni mnogo vreden. Leto za letom prihajajo v Trst taka društva, ki sejejo seme bratske ljubezni in pobratimstva. In predstave? Mej Milanom in Trstom v tem pogledu ni razločka. Kar smejo v Milenu, to tudi v Trstu ni prepovedano. In takó vidimo na odru časih laške zastave, pristne laške častnike in govor, govor ali razni kupleti, joj! to gré v slast! Ploskanju pa ni ne konca ne kraja. Koliko posla je tu za avstrijsko policijo, — ki je slepa in gluha!

Leta 1887. vlekla me je radovednost večkrat v Politeamo ali v Fenice, kjer so kazali svoje modrosti cirkusi iz Italije. Odkrito naj rečem, da so bili ti cirkusi najslabši, kar sem jih kdaj videl in vendar toliko ploskanja, toliko hvale v časnikarstvu Zakaj? Nu, oprava je bila lepa, vsaj barve: bianco-rosso-verde — bile so vedno tako lepo razvrščene, da je bila slast gledati. Če so se rabile mizice, bila je prva bela, druga rudeča, tretja zelena, in tako vsaka stvar. Zastave bile so vse italijanske, — katerim se je ploskal! Toda to so otročarije! Belomodro-rudeča zastava pri sv. Ivanu pa je Vidicu kar možgane mešala! Tudi prav!

V letosnjem septembru pokazalo je Tržaško telovadno (hm!) društvo "Unione Ginastica" zopet svojo barvo. V slovenskih Barkovljah bile so "corse" kolesarjev, h katerim so prišli tudi kolesarji iz Vidma, Padove, Milana, — no tudi iz Gradca in z Dunaja. Svoje brate pozdravili so prav srčno, kazali so jim povsod svoje vroče simpatije, no za ostale se nesobrigali. Če je pri tekanji za hip prehitel Milanec, joj! to je bilo ploskanja in upitja, če je prehitel Dunajčan — grobna tišina. Župan Bazzoni bil je že pol ure pred začetkom na mestu in ostal je do konca. Na lici smo mu brali, da je bil zanj to zeló vesel dan. Sploh je Tržaški župan povsod prvi zraven, samo če je slavnost kakega patriotskega društva ali kaka slavnost cesarska — župan je gotovo bolan. In to je vedno, tako, da je nek list že svetoval Tržačanom, naj si vendar izvole zdravega župana in ne tako bolehnega možá, kateremu vsaka patriotska slavnost vznemiri bolehne živce. Toda tudi to so le otročarije, gospodje imajo — čisto vest.

In takó bi, gospod urednik, povedal še marsikaj zanimivega, no bodi zadosti, saj sem povedal že marsikaj, česar bi ne pričakovali v avstrijskem Trstu. Vsega tega je krivo gotovo ono čudno Tržaško solnce, ki dela tako veliko senco, da se vse

take „otročarije“ lehko mirno vršé v senci čiste vesti. Toliko bolj pa obseva slovensko ozemlje, da se razločno vidi oni grozni „panslavizem“, ki žuga upropastiti — — Tržaškega solnca preveliko senco! Bog in čista vest!

Rozinšký.

Iz Ljubljanske okolice 24. novembra. [Izv. dop.] (Konec.) Smo li barjani že pred leti bili prisiljeni plačevati zato, da tovarnar napravlja jezove in nas potaplja? Posebno sedaj treba nam je seči naglo po rešitvi, ako mogoče, ker so v Planinski okolici napravili vodi hitrejši odtok, in kar se je ob zadnjem preplavljenji dokazalo, nas o sleherinem kolikaj izdatnem deževji utegne obiskati jednaka nesreča.

Milo se mi stori, kadar premišljujem, koliko časa in denarja se je potratilo z načrti in projektji, ne da bi ubogi barjan dobil kaj pomoči, ne da bi bilo to vprašanje prišlo za korak naprej. Niti to se ni zgodilo, da bi se zasipanje Ljubljance ustavilo, ali da bi se struga njenega malo iztrebila, kar bi bilo tem potrebnejše, ker se v strugi nahaja šara, ki ob suši ne služi niti reki niti mestu v lepotu.

Dozdeva se mi še dandanes, da ne pojde gladko po ušesih nekaterih gospodov, ako njim zavedni kmet pove, da se je pred 100 leti bolj skrbelo za blagor barjana, za blagor glavnega mesta in tudi države same!

Pomislimo le, da je bil pred 69 leti, to je 1821 leta posvetovalni shod, v katerem je dvorni svetovalec g. Šemerl vitez Leitenbach dokazal potrebo, da se mlinski jezovi pod Ljubljanskim mestom podro in struga iztrebi zaradi osušenje močvirja? — da se je na slavo cesarju Franu I. leta 1823, na njegovega godu dan podrl prvi jez pri tako zvanemu „škofovem mlinu“, da so bili l. 1824 vladajoči možje skrbni za barjana, ko so podrl jez v Selu pri „Fabriki“ in iztreli toliko skalovja iz struge Ljubljance, da so tedanji vladajoči možje skrbeli, da se je že l. 1825 podrl jez mlinski celo v Hrušici pod Ljubljano, ter se je z imenovanimi deli doseglo, da je l. 1826 struga Ljubljance na močvirji upada za 5—6 čevljev, česar se je istega leta presvetl vladar cesar Fran I. z lastnimi očmi prepričati blagovolil. Pozneje pa so se ljudje in časi izpremenili, sicer bi ne bili dovolili na istem mestu, kjer so podrl l. 1824 draga odškodovani tako imenovan „Knajdelnov mlin“, vnovič okolo leta 1843 postaviti tovarnarju drugi jez, kateri zadržuje vodi odtok, da se napenja do 1 m. o povodnjih! Da ne omenim proda, ki ga Gradašica pušča v Ljubljano mislim da ni treba, ker to že vsak ve, da bi bil ta prod že davno v Črnem morji, da ni zelo škodljivega Udmatskega jezu.

Mnogo leži mi še na srci, a za danes bodi dovolj povedano, da je barjan prisiljen obrniti se na najvišje mesto z nujno prošnjo, za katero se bodo podpisi v kratkem po vseh barjanskih občinah nabirali.

Domačje stvari.

(Dnevni red seji Ljubljanskega občinskega sveta) v sredo 28. dan novembra 1888. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. — I. Naznanila prvosestva. II. Obljube meščanov. III. Poročilo odseka za praznovanje štiridesetletnega vladanja Njega veličastva cesarja Frana Josipa I. IV. Volitev zastopnika občinskega sveta Ljubljanskega v c. kr. deželnem šolskem svetu kranjskem za prihodnjo šestletno dobo. V. Volitev dveh zastopnikov občinskega sveta v nadzorni odbor c. kr. obrtne šole za lesni obrt. VI. Poročilo stavbinskega odseka in odseka za oblepšavo mesta o stavbinskem prostoru za novo deželno gledalište. VII. Stavbinskega odseka poročilo a) o razširjenji Travniških ulic; b) o upeljavi plinove razvjetljave v Parnih in Travniških ulicah; c) o napravi mestnega načrta; č) o treh prizivih v stavbinskih stvarih. VIII. Poročilo odseka za oblepšavo mesta a) o prepuščenju naturalnega stanovanja mestnemu vrtarskemu pomočniku; b) o popravi mestnega kopališča v Koleziji; c) o napravi rastlinjaka pri Tivolskem gradu.

(Odlikovanje.) Računski nadsvetnik in načelnik računskega oddelka pri finančnem deželnem ravnateljstvu v Gradci Anton Jürschik dobil je povodom svojega umirovljenja viteški križ Fran Josipovega reda.

(Iz Retja) se nam poroča: Obletnica za pokojnim Lovstikom, se je v Velich Laščah dne 16. novembra slovesno zvršila.

— (Na Vidmu pri Krškem) umrl je dne 24. t. m. g. Josip Nunčič, praktični zdravnik in posestnik, v 64. letu dobe svoje.

— (Iz Zagreba.) Dvoboja mej prof. Vrbančičem in velikim županom Kovačevičem ne bo. Prof. Vrbančič dal je v zboru lojalno izjavo in stvar je poravnana.

— (S Koroškega.) Ustanovitev slovenske posojilnice v Djekšah je zagotovljena, za kar gre hvala g. kaplanu Rousu. — Pri občinskih volitvah v Hodisah so zmagali Slovenci. — Razen teh vestij javlja „Mir“ tudi še to, da sta zloglasna Foresti in Graf, urednika „Deutsche Allgemeine Zeitung“ brez sledu izginila, ravno tako tudi glasoviti Matschnig. Kam so jo popihali, se ne vede.

— (Ljudje so ljudje) v Italiji, kakor v Slaviji! Evo Ti dokaza. Pod naslovom „Fanatiški častilec Danteja“ donesel je „Slovenec“ v št. 260 dne 12. novembra t. l. v „raznoterostih“ to le: Ni dolgo temu, kar je umrl beneški plemenitaš, kateri je prestal 23 dvobojev samo zaradi tega, da do kaže svoje prepričanje, da je Dante večji pesnik od Ariosta. V 23. dvoboju pa je bil budo ranjen in tu je reklo duhovniku, kateri ga je vprašal, zakaj je prav za prav tak fanatiški častilec Dante-jev, zakaj ga bolj čista od Ariosta — da ni bral spisov niti jednega niti druga. Pri nas se dogaja prav tako! Za zloglasnega kritikovanja I. zvezka Gregorčičevih poezij bil je v „Slovenci“ dopis z „Goriškega“. Mej drugim vrgel se je dopisnik na pesnikove proizvode ter Slovence svaril pred po hujšljivimi pesnimi. Kmalu potem pride dopisnik v goste k svojemu pobratimu, pri katerem tudi prenoči. V prijateljskem razgovoru se jima jezik razveže; beseda da besedo in prišla sta tudi na omenjeni predmet. „Ti!“ — reče gostitelj gostu — „vrgel si se tudi v „Slovenci“ na Simona. Moreš li kaj tacega pisati? Ná knjigo! Navedi mi iz nje samo besedo opašno (nevarno)!“ „Veš, prijatelj! Sedaj Ti je ne morem na vesti, ker pesnij še — bral nisem!“ — bil je lakonični odgovor. Gost in gostitelj sta še živa ter luhko potrdita resničnost tega dogodka. „Soča.“

— (Tržaški „Sokol“.) V telovadni oddelku za otroke upisalo se je že toliko otrok, da nameava „Sokol“ ustanoviti še jeden oddelek, ako bodo upisavanje tako napredovalo, kakor doslej.

— (V Barkovljah) nabral je dotični odbor za deco, obiskujočo tamošnjo slovensko šolo, že 310 gld. Izkaz darov se nadaljuje.

— (Vrhniška čitalnica) priredi v svojih prostorih v nedeljo, dne 2. decembra t. l. ob 1/8. uri zvečer, veselico. Program: Igra „Očetov povrat“ v 1 dejanji, petje in skupna večerja. Brez posebnih vabil vabi s tem najljudneje vse prijatele odbor.

— (Vabilo na Preširnov večer,) katerega priredi Dol. pevsko društvo dne 1. decembra 1888. v prostorih „Narodnega doma“ v Novem mestu. Program: 1. Dr. B. Ipavec: Nazaj v planinski raj. Mešan zbor. 2. Deklamacija. 3. A. För-

ster: Naše gore. Mešan zbor s čveterospevom. 4. Klara Schumann: V nejasnih sanjah. Samospev spremjan s klavirjem. Iz posebne prijaznosti prevzel je spremjevanje s klavirjem g. profesor Kehrer. 5. A. Förster: Slava Slovencem. Moški zbor. 6. Karl Langer: Potpouri. Igra Novomeška godba. Potem plesni venček, pri katerem goče oddelek meščanske godbe.

— (Novi državni bankovci.) Finančno ministerstvo pregledalo je že nove bankovce po goldinarji, kateri pridejo prihodnje leto v promet. Ti bankovci bodo kakor dosedaj na obeh straneh (seveda samo v nemškem in ogerskem, nikakor pa v kakšnem slovenskem jeziku) tiskani. Novi precej manjši bankovci imajo na desni in lev strani po jedno alegorično podobo in zgoraj na sredi cesarsko glavo. Temeljna barva jim je nekaka mešanica mej sivo in višnjevo bojo. Zelo mala oblika pa ne bode po godu blagajnikom in ljudem, kateri se obilo pečajo z denarjem.

— (Osepnice v Zagrebu) še neso ponuhale. Od 22. t. m. zbolele so na novo štiri osobe za osepnicami. Obolele osobe so s kozavimi skupaj stanovale.

— (V Celovci) zadušila se je kuharica v nekem hotelu. Po nesreči požrla je namreč svoje ponarejene zobe.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Pariz 26. novembra. Pri včerajšnjih volitvah v zbornico v departementu „Cotes du Nord“ izvoljena dva konservativca. — Pri ožji volitvi v departementu Var zmagal revolucionar Cluseret.

Novi York 26. novembra. Včeraj razsajal ob vsej atlantski obali grozen vihar. Izza strašnega snežnega meteža marca meseca, bil je to najhujši vihar. Železnična zveza vsled snega ustavljeni, telegraf na mnogih krajih pretrgan. Mnogo ladij se je razbilo. Škoda jako velika.

Sofija 27. novembra. Na interpelacije, stavljeni v sebranji zaradi trpinčenja zaprtih osob izjavil Stambulov, da je vse le obrekanje. Po burnem prizoru odobrilo sebranje z veliko večino izjavo Stambulova.

Bern 27. novembra. Zvezni predsednik Hertenstein umrl vsled amputacije noge.

Razne vesti.

* (Okrajni sodnik v drugi pred porotniki.) Iz Brna javlja se 24. t. m. Bivši okrajni sodnik Lavoslav Pell, kateri je bil zaradi poneverjenja 22.000 gld. obsojen na sedem in pol leta v ječo, zagovarjal se bode zopet pred porotniki zbog novih sleparij, katerim so prišli na sled. Kaznjenca pripeljali bodo iz Plzna in postavili pred porotno sodišče v Brnu.

* (251 železničnih mostov) podrli so železnični vlaki v zadnjih 10 letih v Ameriki. Povprečno podre se torej v Ameriki vsakih 14 dnij jeden most.

Narodno-gospodarske stvari.

„Kmetска посојилница Ljubljanske okolice, registrvana zadruga z neomejenim poroštvo v Ljubljani.“

Dohod	Denarni promet od 1. januvarja do 31. oktobra 1888.		Razvod	
	gld.	kr.	gld.	kr.
Gotovina v blagajni dne 1. januvarja 1888	6751	88	Opravilni deleži	50
Opravilni deleži	195	—	Hranilne uloge	42296
Posebni rezervni fond	19	50	Obresti hranilnih ulog	359
Hranilne uloge	41973	05	Posojila	110006
Posojila	107937	50	Upravni stroški	229
Obresti posojil	5049	23	Denarji naloženi pri denarnih zavodih	22504
Upravni dohodki	597	45	Dividenda glavnih deležev	600
Denarji naloženi pri denarnih zavodih	16728	06	upravilnih	4
Prehodni zneski	13	05	Davek	134
Obresti naloženega denarja	17	30	Prehodni zneski	12
Zamudne obresti	31	65	Nagrade	500
	179313	62	Dobrodeleni nameni	70
			Inventar	84
			Gotovina v blagajni dne 31. oktobra 1888	2462
				43
				179313
				62

Stanje dne 31. oktobra 1888.

	gld.	kr.		gld.	kr.
Gotovina v blagajni	2462	43	Glavni deleži	10000	—
Denarji naloženi pri denarnih zavodih	12748	81	Opravilni deleži	910	—
Posojila	96441	—	Reservni fond glavnih deležev	3736	81
Inventar	195	72	opravilnih	199	—
			Hranilne uloge	91112	—

Uradnica nahaja se na Marije Terezije cesti št. 3 (prej Smoletova hiša). — Uradni dnevi so v torek, sredo in soboto od 8. do 12. ure dopoludne. — Pismene prošnje za posojila vsprejemajo se vsak dan. — Hranilne uloge (po 4 1/2%) vsprejemajo in izplačujejo se v uradnih dnevih.

Ravnateljski odbor.

Mnogoletna opazovanja. Proti slabosti želodca in pomanjkanju slasti do jedij, sploh pri vseh želodčnih boleznih se pristni Moll-ovi „Seidlitz-praški“ zelo odlikujejo od drugih sredstev, s svojim prebavljenje pospešujejočim okrepjujočim uplivom. Cena škatljici 1 gld. Po poštem povzetji razpošilja jih vsak dan A. Moll, lekaruar in c. kr. dvorni založnik na Dunaju, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj vedno izreco Moll-ove preparate z njega varstveno znamko in podpisom. 3(31-16)



Umrli so v Ljubljani:

26. novembra: Fran Burja, strežajev sin, 5 let, Dolge ulice št. 3, za škrilatico.

V deželnej bolnici:

26. novembra: Jera Osredkar, gostija, 70 let, za rakom v želodci.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močina v mm.
26. nov.	7. zjutraj	739.9 mm.	— 4.0°C	brevz.	meglja	
	2. popol.	737.6 mm.	1.6°C	sl. sev.	jas.	0.00 mm.
	9. zvečer	738.5 mm.	2.8°C	sl. svz.	jas.	

Srednja temperatura — 0.1°, za 24° pod normalom.

Dunajska borza

dné 27 novembra t. i.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	gld. 81.80	—	danes
Srebrna renta	82.55	—	82.30
Zlata renta	109.80	—	109.45
5% marčna renta	97.45	—	97.40
Akcije narodne banke	878.20	—	877.20
Kreditne akcije	305.20	—	303.50
London	121.90	—	121.95
Srebro	—	—	—
Napol.	9.65	—	9.66
C. kr. cekini	5.77	—	5.79
Nemške marke	59.80	—	59.85
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	134 gld.	25 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100 "	174	75
Ogerska zlata renta 4%	100 "	75	"
Ogerska papirna renta 5%	92	10	"
5% štajerske zemljiss. odvez. oblig.	104	75	"
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	122	50
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	123	—	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	—	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	99	90	"
Kreditne srečke	100 gld.	182	75
Rudolfove srečke	10 "	20	"
Akcije anglo-avstr. banke	120 "	113	25
Trammway-društ. velj. 170 gld. a. v.	225	—	"

Vabilo.

Povodom štiridesetletnega jubileja Njega Velečastva cesarja bode se v Ljubljanski dijaški in ljudski kuhinji dné 2. decembra 350 osob „navadnih gostov in ubožcev“ ob 12. uri brezplačno pogostilo.

Vse dobrotnike in prijatelje uljudno vabi društveno vodstvo.

(819-1)

ki ima precej prostega časa, **dobil bi rad kako pisarniško delo.** — Ponudbe upravnemu „Slovenskega Naroda“ pod šifro: „Uradnik“. (816-1)

nam doposlati.

(700-12)

Uradnik,

VALENTIN & CO.,

Bankgeschäft,

HAMBURG.

! Vinokupci!

V vinohramih graščine „Dobra“ pri Biljani na Brdih (postaja Kormin ali Gorica) je na prodaj izvrstna

„Briska ribola“

hektoliter po 16 do 18 goldinarjev.

Natančneja pojasnila daje grof Baquerovo graščinsko oskrbnštvo v Gorici.

(797-4)

Javljam, da sem **odpril** svojo

notarsko pisarno

v Zatičini

dne 11. novembra t. l.

in da poslujem v vseh neprepircnih in prepircnih zadevah, kakor tudi v kazenskih zadevah kot branitelj.

Stanko Pirnat,
c. kr. notar v Zatičini.

(813-2)

Hiša na prodaj.

Hiša z vrtom, pripravna za gostilno, blizu nove vojašnice v Udmatu, poleg Sv. Martina ceste, h. št. 33, je prostovoljno na prodaj. — Natančneje pove sam gospodar. 815-1)

Ženin,

samec, 54 let star s premoženjem čez 2500 gld. išče pošteno žensko za nevesto, ki je stara 30 let ali čez, ki bi bila samica ali udova brez otrok ali z enim otrokom in ima saj 500 gld. premoženja.

Ponudbe naj se dopošljejo poste rest. št. 60, Borovnica. (811-2)

VELIKA DENARNA LOTERIJA.

Najnovnejša velika, od visoke državne vlade v HAMBURGU dovoljena in z vsem državnim premoženjem zajamčena denarna loterija ima 98.000 srečk, od katerih se izreba 49.100 srečk. Za žrebanje določeni skupni kapital znaša

9,345.605 mark.

Znamenita prednost te denarne loterije je ugodna naredba, da se vseh 49.100 dobitkov, ki so zraven v tabeli, že v malo mesecih in sicer v sedmih razredih sucesivno gotovo izžreba.

Glavni dobitek prvega razreda znaša 50.000 mark, poraste v drugem razredu na 55.000, v tretjem na 60.000, v četrtem na 65.000, v petem na 70.000, v šestem na 75.000, v sedmem pa eventuelno na 500.000, specijalno pa na 300.000, 200.000 mark itd.

Podpisana trgovska hiša uljudno vabi k udeležitvi te velike denarne loterije.

Častiti naročevalci se prosijo raročitvi pridejati dotične zneske v avstrijskih bankovih ali poštih markah. Tudi se denar lahko pošije po poštni nakaznici, na željo se naročitve izvrši tudi proti poštnemu povzetju.

Za žrebanje prvega razreda velja

1 cela originalna srečka av. v. gld. 3.50.

1 polovica originalne srečke av. v. gld. 1.75.

1 četrtina originalne srečke av. v. gld. —.90.

Vsak dobi originalno srečko z državnim grbom v roke in ob jednem uradni načrt žrebanja, iz katerega se razvidi vse natančneje. Takoj po žrebanji dobi vsak udeleženec uradno, z utisnjeno državnim grbom, listo dobitkov. Dobitki se točno po načrtu izplačajo pod državnim jamstvom. Ko bi kakemu kupcu sreček proti pričakovanju ne ugajal načrt žrebanja, pripravljeni smo ne ugajajoče srečke pred žrebanjem nazaj vzeti in dotično vsoto povrniti. Na željo se uradni načrt žrebanja naprej zastonj pošljajo na ogled. Da nam bo mogoče vsa naročila skrbno izvršiti, prosimo taista kolikor mogoče hitro, vsekako pa pred

30. novembrom 1888.

nam doposlati.

(700-12)

JOŠIPINA SCHUMI,

sladčinarsko in cukrarninarsko podjetje.

V blagovoljno pozornost.

P. n. občinstvo Ljubljane in okolice si usojam prijazno opozarjati na svojo veliko zalogo

božičnih predmetov, sladčic po jedi, bonbonov in dekoracij za božično drevesce.

Ker imam na prodaj lastne izdelke, sem v prijetnem položaju, da morem staviti najnižje cene. Vnajemu občinstvu priporočam mično sestavljene zbirke od 3 do 10 gld. Vsaka zbirka zadostuje popolnoma za veliko božično drevesce. — Načrte ne tako imenovane

Hamburške, Lübiške in Kraljevske (Königsberger) marcianske torte, ovoče, sočivje, prešičke sreče i. t. d. se ukusno, točno in po ceni izvrši.

(802-2)

Na Kongresnem trgu, v Fischer-jevi hiši št. 13.